Instanţa de fond: Judecătoria Chişinău, sediul Central (jud. M. Scripliuc)
Dosarul nr. 2ai-62/25 (2-23179811-02-2ai-10022025)

D E C I Z I E

26 mai 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului, Mîra Ghenadie
judecătorul Cașcaval Andrei și Sîrbu Victoria
Judecătorii

examinând în ordine de apel, apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 noiembrie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat către Țipordei Olga, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

În procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Central se află spre examinare cauza de insolvabilitate intentată în privința SRL „Docorin”.

La 18 septembrie 2024 Serviciul Fiscal de Stat a depus o cerere de chemare în judecată către Țipordei Olga, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere al debitorului insolvabil SRL „Docorin”.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central nr. 2i-985/23 din 19 februarie 2024 a fost intentat procesul de insolvabilitate în privința debitorului SRL „Docorin”, în baza cererii introductive depuse de Sclifos Aliona, fiind dispusă inițierea procedurii simplificate a falimentului.

Relatează că, Serviciul Fiscal de Stat în cadrul ședinței de validare a creanțelor, a fost recunoscut ca creditor chirografar al debitorului cu creanța validată în suma totală de 454.643,93 lei, inclusiv: creanțe chirografare de rangul III (plăți de bază) – 266.500,81 lei; creanțe chirografare de rangul VI (majorări de întârziere, amenzi) – 188.143,12 lei.

Obligațiile fiscale menționate s-au format în baza dărilor de seamă fiscale prezentate de însuși contribuabil și în temeiul deciziei emise asupra cazului de încălcare a legislației nr. 773/1007 din 09 aprilie 2024, obligații care nu au fost onorate de către debitor.

Totodată, reclamantul a menționat că, având în vedere că debitorul SRL „Docorin” nu dispune de careva bunuri care ar putea fi valorificate întru stingerea creanțelor validate, iar pe conturile bancare lipsesc mijloacele financiare, constată că

unica modalitate de stingere a creanțelor validate ale Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului prin prisma art. 247, 248 al Legii insolvabilității.

Astfel, conform informației din Sistemul informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, administratorul statutar al SRL „Docorin" de la 30.10.2014 până la intentarea procesului de insolvabilitate este Tipordei Olga Ion.

A evidențiat că întru probarea temeiniciei cererii de chemare în judecată privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului, Serviciul Fiscal de Stat comunică următoarele.

Unul din temeiurile care probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, constituie acțiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvabilității, determinate prin nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Astfel, Serviciul Fiscal de Stat comunică că, conform informației din Sistemului Informațional Automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, la data de 25 februarie 2020, a fost prezentată darea de seamă IPC18, în temeiul dării de seamă respective fiind calculate obligații fiscale în sumă de 6.871,24 lei, care nu au fost achitate la bugetul public național.

Consideră reclamantul că, termenul de 30 de zile pentru depunerea cererii introductive de către debitorul SRL „Docorin", stabilit la art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, urmează a fi calculat din data de 27 aprilie 2020, or, neachitarea obligațiilor fiscale în sumă de 6.871,24 lei calculate în baza dării de seamă IPC18, prezentate la data de 25 februarie 2020 denotă incapacitatea de plată a acestuia.

Prin urmare, odată cu apariția incapacității de plată, debitorul urma să depună până la data de 25 februarie 2020 cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, urmând să poarte răspundere pentru toate sumele apărute după expirarea termenului de 30 zile prevăzut de lege.

Sub acest aspect, Serviciul Fiscal de Stat comunică, că cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de SRL „Docorin", a fost depusă de Sclifos Aliona la data de 15 decembrie 2023.

Astfel, membrul organului de conducere în calitatea acestuia de administrator statutar al SRL „Docorin", a încălcat prevederile legale menționate supra și nu a manifestat diligența corespunzătoare în vederea înaintării cererii introductive în termenul prevăzut de legislație, astfel fiind calculate obligații suplimentare la bugetul de stat în mărime de 188.143,12 lei, pentru neachitarea în termen a obligațiilor fiscale, or acesta a comis fapte ilicite, care se încadrează în dispozițiile art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității.

Cu referire la art. 15 alin. (1) din Legea insolvabilității, comunică că, restanțele întreprinderii insolvabile, inclusiv față de creditorul Serviciul Fiscal de Stat au apărut în perioada când administratorul statutar Țipordei Olga, avea dreptul de a gestiona

întreprinderea insolvabilă, iar acțiunile date au cauzat apariția stării de insolvabilitate a întreprinderii.

Consideră că, un alt temei ce probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ar constitui acțiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) Legii insolvabilității, și anume ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii.

A relatat că prin ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, așa cum este prevăzut la art. 248 alin.(1) lit. e) din Legea insolvabilității, se înțelege săvârșirea acelor fapte ilicite, prin care se încalcă reglementările imperative ale Legii contabilității, indiferent dacă acestea reprezintă infracțiuni, contravenții sau simple delicte civile.

Astfel, creanța Serviciului Fiscal de Stat față de debitorul SRL „Docorin" rezultă din dările de seamă prezentate de însuși debitor, cît și din decizia emisă asupra cazului de încălcare a legislației nr. 773/1007 din 09.04.2024, obligații care nu au fost onorate de către debitor.

Conform deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 773/1007 din 09.04.2024, s-a decis:

a) a încasa la buget sumele impozitelor și taxelor calculate în rezultatul controlului după cum urmează: taxa pe valoarea adăugată diminuată în sumă de 264,00 lei; taxa pentru amenajarea teritoriului diminuată în sumă de 29,00 lei; taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehicolele înmatriculate în RM diminuată în sumă de 539,00 lei;

b) a încasa majorarea de întârziere conform prevederilor art. 228 alin. (2) din Codul fiscal pentru: neachitarea la buget în termenii stabiliți de legislație, a taxei pe valoarea adăugată în sumă de 121,00 lei; neachitarea la buget în termenii stabiliți de legislație, a taxei pentru amenajarea teritoriului în sumă de 0,25 lei; neachitarea la buget în termenii stabiliți de legislație, a taxei pentru folosirea drumurilor de către autovehicolele înmatriculate în RM în sumă de 203,00 lei.

Respectiv, menționează că, prin nerespectarea acestor norme imperative ale legislației se confirmă caracterul ilicit al acțiunilor membrilor organelor de conducere al SRL „Docorin", în persoana administratorului Tipordei Olga, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

Prin prisma art. 15 din Legea insolvabilității, consideră reclamantul că, sunt întrunite cumulativ condițiile atragerii la răspundere subsidiară patrimonială a membrului organului de conducere a debitorului SRL „Docorin", întrucât au fost comise fapte ilicite, există prejudiciu, există legătura de cauzalitate între faptele ilicite și prejudiciu.

Prezența măcar a unui singur indice din temeiurile independente de tragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului în sensul Legii insolvabilității, constituie un temei suficient pentru angajarea răspunderii subsidiare

față de creditorii debitorului.

Reiterează reclamantul că, debitorul SRL „Docorin” nu are debitori, nu dispune de bunuri care ar putea fi valorificate în vederea stângerii creanțelor validate de instanța de insolvabilitate, precum și nu deține alte mijloace bănești ce ar putea fi îndreptate în vederea stingerii creanțelor creditorilor, iar unica modalitate de stingere a creanțelor Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, prin prisma art. 247 și 248 din Legea insolvabilității nr.149 din 29 iunie 2012.

Solicită Serviciul Fiscal de Stat, atragerea la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere a debitorului SRL „Docorin” în persoana administratorului Țipordei Olga cu încasarea din contul acesteia a sumei de 454.643,93 lei în contul masei debitoare.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 noiembrie 2024, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Serviciul Fiscal de Stat împotriva Țipordei Olga, cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului SRL „Docorin”.

Solicitarea apelantului:

La 20 noiembrie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 noiembrie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii.

La 10 februarie 2025 cauza dată a fost repartizată judecătorului Sîrbu Victoria, membrii completului fiind judecătorii Mîra Ghenadie și Cașcaval Andrei.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel a indicat motive de fapt și de drept similare celor expuse în cererea din 18 septembrie 2024, invocând că este eronată concluzia instanței de fond expusă în hotărârea contestată cu apel, precum că Serviciul Fiscal de Stat, în cererea de chemare în judecată nu a probat data survenirii stării de incapacitate de plată a debitorului, or în cererea de chemare în judecată a fost expres indicat faptul că, SRL „Docorin” s-a aflat în incapacitate de plată din data de 27.04.2020, prin prisma prevederilor art. 2 din Legea insolvabilității (în vigoare la momentul depunerii cererii introductive de către debitor), or neachitarea obligațiilor fiscale în sumă de 6.871,24 lei calculate în baza dării de seamă IPC18, prezentate de SRL „Docorin” la data de 25.02.2020 denotă incapacitatea de plată a acestuia, obligație statuată la art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității care nu a fost îndeplinită, fapt care constituie temei pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere prevăzut la art. 248 alin.(1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149/2012.

Susține că, nedepunerea cererii introductive privind intentarea procedurii de insolvabilitate în conformitate cu prevederile art. 14 alin.(3) din Legea insolvabilității, cauzează prejudicii creditorilor, deoarece întârzierea în declanșarea procesului

conduce la diminuarea activelor disponibile pentru acoperirea datoriilor sau majorarea cheltuielilor suplimentare, prin urmare, creditorii reduc șansele de recuperare a sumelor datorate în lipsa unei intervenții timpurii în procedura insolvabilității.

Astfel, este evidentă legătura de cauzalitate între nedepunerea cererii introductive și prejudiciul adus creditorilor prin diminuarea șanselor de recuperare a datoriilor și acumularea obligațiunilor fiscale suplimentare față de Bugetul Public Național.

Apreciază critic apelantul concluzia instanței de fond precum că, reclamantul nu a probat data la care a survenit starea de insolvabilitate a debitorului și nu a anexat careva probe în acest sens, or de către reclamant au fost anexate suficiente materiale întru probarea celor invocate.

În partea ce ține de motivarea instanței că creditorul nu a prezentat probe și nici nu a descris în ce mod acțiunile invocate și stabilite în cadrul controlului a dus la starea de insolvabilitate, comunică că, debitorul SRL „Docorin", ca urmare a intentării procesului de insolvabilitate a fost supus unui control fiscal, fiind emisă decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr. 773/1007 din 09.04.2024. Cele enunțate, adeveresc aplicabilitatea prevederilor art. 248 alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului SRL „Docorin", în persoana administratorului Țipordei Olga pentru ţinerea unei contabilităţi contrare prevederilor legii.

Afirmă că, încălcările sus enunțate, a fost stabilite prin acte executorii emise de Serviciului Fiscal de Stat, fapt ce rezultă din prevederile art. 11 lit. j) din Codul de executare, iar de către instanța de fond nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele de fapt și de drept invocate de către reclamant întru argumentarea faptului comiterii de către pârât a acțiunilor prevăzute de art.248 alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității.

Declară că, completarea unor dări de seamă cu date necorespunzătoare sau neprezentarea acestora înseamnă denaturarea actului prin înscrierea unor operațiuni care nu au la baza date reale și care nu pot produce efecte juridice corespunzătoare, având ca scop principal sustragerea de la plata unor sume datorate bugetului de stat în interesul personal al membrului organului de conducere.

Așadar, prin nerespectarea acestor norme imperative ale legislației se confirmă caracterul ilicit al acțiunilor membrilor organelor de conducere al SRL „Docorin", în persoana administratorul statutar Țipordei Olga, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

Susține că, reieșind din cele menționate supra, se constată că sunt întrunite cumulativ condițiile atragerii la răspundere subsidiară patrimonială a membrului organului de conducere a debitorului „Docorin" SRL, întrucât au fost comise fapte ilicite, există prejudiciu, există legătură de cauzalitate între faptele ilicite și prejudiciu, respectiv, instanța de insolvabilitate eronat a constatat că nu au fost întrunite condițiile pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere.

Verificarea termenului de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, hotărârile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunţării dispozitivului, cu excepţiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanţei de insolvabilitate.

La caz, Colegiul Civil a constatat cu certitudine că, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 noiembrie 2024 a fost atacată de către apelantul Serviciul Fiscal de Stat, la 20 noiembrie 2024.

Astfel, raportând la normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul civil consideră că apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind apelul declarat şi materialele cauzei, Colegiul consideră apelul ca fiind neîntemeiat şi pasibil de a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (6) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Potrivit dispoziţiilor art. 118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu art. 373 alin. alin. (1) și (2) CPC, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

(2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile

juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Astfel, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi menţinută, ori, concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele cauzei şi normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialele cauzei se atestă că, la 15 decembrie 2023 Sclifos Aliona s-a adresat Judecătoriei Chișinău, sediul Central o cerere introductivă în vederea intentării în privința debitorului SRL „Docorin" al procedurii de insolvabilitate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 18 decembrie 2023, s-a admis spre examinare cererea introductivă înaintată de creditorul Sclifos Aliona privind intentarea procesului de insolvabilitate în privinţa debitorului SRL „Docorin".

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 19 februarie 2024, s-a admis cererea introductivă depusă de Sclifos Aliona privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința SRL „Docorin", s-a constatat insolvabilitatea debitorului SRL „Docorin" și s-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea SRL„Docorin", IDNO: 1003600124881, cu sediul în mun. Chișinău, str. Moara Roșie, 2/4, ap.(of.) 35.

La 18 septembrie 2024 Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului în persoana pârâtului Țipordei Olga.

Prima instanță, prin hotărârea din 12 noiembrie 2024, a respins cererea de chemare în judecată cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organelor de conducere ale debitorului insolvabil SRL „Docorin", Țipordei Olga, înaintată de Serviciul Fiscal de Stat.

Potrivit prevederilor art. 247 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, (1) În sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

(2) Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Potrivit art. 248 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat

insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni:

a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;

b) desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;

c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului şi/sau deturnarea (ascunderea) unei părţi din activul debitorului;

d) procurarea de fonduri pentru debitor la preţuri exagerate;

e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire;

f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori;

h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;

i) comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.

(5) Termenul de prescripţie pentru acţiunea prevăzută la alin.(1) este de 3 ani. Termenul începe să curgă de la data în care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat insolvabilitatea, dar nu mai târziu de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate.

(6) În toate cazurile, asupra acţiunii prevăzute la alin.(1), instanţa de insolvabilitate se pronunţă prin hotărîre, care poate fi contestată cu apel de persoanele vizate în ea.

Din această prevedere legală rezultă că tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere ale debitorului nu operează în mod automat, ci urmează ca administratorul insolvabilităţii/lichidatorului să probeze, conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, iar instanţa să constate acţiunile/inacțiunile pârâtei Țipordei Olga care ar fi dus la apariţia stării de insolvabilitate a debitorului, precum şi imputabilitatea acestor acţiuni anume lui.

Or, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanţelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente şi concludente a următoarelor elemente esenţiale: fapta ilicită, vinovăţia, legătura cauzală dintre faptă şi urmările provocate.

La fel, caracterul special al răspunderii juridice reglementate de art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, rezidă în obligarea persoanelor cărora le este imputabilă apariţia şi cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului la suportarea datoriilor ultimului. Norma legală citată specifică în mod exhaustiv categoria faptelor considerate ilicite şi prejudiciul cauzat – provocarea sau contribuirea la insolvabilitatea debitorului (incapacitatea de plată sau supra îndatorarea) precum şi legătura de cauzalitate între fapta săvârşită cu vinovăţie şi prejudiciul cauzat.

În cazul în care cererea privind antrenarea răspunderii subsidiare este introdusă de administratorul insolvabilităţii sau lichidator, cât și în cazul în care cererea este introdusă la iniţiativa comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, aceasta este fundamentată, de regulă, pe datele și informaţiile furnizate prin raportul administratorului insolvabilităţii, prevăzut la art. 114 din Legea insolvabilităţii, cu indicarea faptelor ilicite pentru care ar putea fi angajată răspunderea personală patrimonială a persoanelor menţionate la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii.

În temeiul art.15 alin. (1) Legea insolvabilităţii, în cazul insolvabilităţii debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

Astfel, din informației despre contribuabilul SRL „Docorin” rezultă că, pârâta Țipordei Olga a exercitat funcția de administrator al SRL „Docorin”. (f.d.44-47)

Procesul de insolvabilitate față de SRL „Docorin” a fost inițiat prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 19 februarie 2024.

Astfel, deținerea de către Țipordei Olga a calității de administrator în ultimele 24 de luni anterioare intentării procesului, se asimilează persoanelor pasibile tragerii la răspundere subsidiară.

Se va evidenția faptul că, reclamantul Serviciul Fiscal de Stat a invocat ca temei de atragere la răspundere subsidiară prevederile art. 247, 248 alin. (1), lit. e) și h) din Legea insolvabilității.

Analizând probatoriul prezentat, raportat la prevederile legale, citate supra, Completul judiciar consideră că prima instanță corect și justificat a concluzionat asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară înaintată de Serviciul Fiscal de Stat, or, în vederea angajării răspunderii subsidiare al membrului organelor de conducere al debitorului insolvabil, urmează a fi identificată şi stabilită vinovăția ultimului manifestată prin cauzarea stării de insolvabilitate, întrucât prevederile art. 248 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 prevăd expres temeiurile angajării acestei forme de răspundere, iar la caz, careva din condițiile date nu a fost identificată, nefiind administrate probe în acest sens.

Astfel, cu referire la temeiul identificat de Serviciul Fiscal de Stat prevăzut la art.248 alin. (1), lit. e) Legea insolvabilității – ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire, Completul specializat va reține următoarele.

În acest sens, reclamantul nu a argumentat şi nici nu a menționat cum anume pârâta a comis acest delict, iar la dosar lipsesc în acest sens careva probe pertinente şi admisibile, din care ar rezulta comiterea de către pârât a faptelor prevăzute de art. 248 alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de

procedură civilă.

În acest sens, Colegiul civil evidențiază că, nu au fost prezentate probe pertinente şi admisibile, care să dovedească faptul că starea de insolvabilitate a fost cauzată anume prin aceste fapte. Astfel, nu a fost dovedită existenţa legăturii cauzale directe între faptele ilicite imputate şi insolvabilitatea SRL „Docorin”.

Prin urmare, nu poate fi atrasă intimata Țipordei Olga la răspunderea subsidiară, în condițiile în care nu au fost prezentate careva probe, care să certifice faptul că debitorul şi/sau pârâta au comis faptele imputate, la caz, nefiind identificat nici faptul că aceasta ar fi fost atrasă la răspundere contravențională în baza art. 295 Cod contravențional pentru încălcarea regulilor de organizare şi de ținere a contabilității, de întocmire şi prezentare a rapoartelor financiare sau la răspundere pentru încălcare fiscală în baza art. 257 Cod fiscal pentru încălcarea regulilor de ţinere a contabilităţii şi a evidenţei în scopuri fiscale.

Totodată, urmează a se accentua și faptul că, la materialele cauzei a fost prezentat Actul de control al Serviciului Fiscal de Stat nr. 5-731668 din 15 martie 2024, (f.d.27-31), Actul de control al Serviciului Fiscal de Stat nr. 5-731669 prelungit (f.d.32-37), Actul de control al Serviciului Fiscal de Stat nr. 5-731670, prelungit (f.d.38-43), Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 773/1007 din 09 aprilie 2024 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către SRL „Docorin” (f.d.19-26), prin care se constată doar comiterea unor abateri nesemnificative de la legislația fiscală de către debitor și anume – diminuarea sumei TVA, diminuarea taxei pentru amenajarea teritoriului, diminuarea taxei pentru folosirea drumurilor, nerespectarea modului de întocmire a declarațiilor TVA, a dărilor de seamă privind taxele locale (Forma TL 13), a dărilor de seamă privind taxa pentru folosirea drumurilor (forma TFD 19).

Cu toate acestea, nu este cert cum aceste fapte ar fi putut genera starea de insolvabilitate a SRL „Docorin”, or distinct de cele menționate, aceste fapte nu se încadrează în componența delictuală specială prevăzută de art. 248 alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității.

Mai mult, instanța de apel apreciază ca fiind fondate concluziile primei instanțe la acest capitol că, atât în Actul de control, cît și în Decizia Serviciului Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către SRL „Docorin” nu se menționează sub nici o formă lipsa totală a contabilității întreprinderii sau faptul că entitatea a ținut contabilitate fictivă, iar alte probe la dosar care ar proba acest fapt nu au fost prezentate de către reclamant, iar actele enunțate au fost emise după intentarea procesului de insolvabilitate față de SRL „Docorin”.

În aceste condiții, în condițiile în care pârâtei îi este imputată fapta prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. e) Legea insolvabilității, reclamantul urmează să probeze în cadrul examinării acestei cauze nu doar această faptă prin raportare la prevederile art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, ci și legătura cauzală dintre această faptă și suma pretinsă a fi încasată de la pîrît, ceea ce nu s-a realizat pe parcursul examinării cauzei, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC.

Astfel, nu a fost demonstrată prin prisma acestei norme existența componenței delictului civil și prejudiciul cauzat întreprinderii/masei debitoare ca consecinţa directă a abaterilor săvârșite de către administratorul – Țipordei Olga, iar pe cale de consecință, cu referire la temeiul prevăzut de art. 248. alin. (1) lit. e) Legea insolvabilității, instanţa de judecată a stabilit cert că, la caz, nu sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale față de pârât.

Cu referire la temeiul atragerii la răspundere subsidiară invocat de Serviciul Fiscal de Stat prevăzut la art. 248. alin. (1) lit. h) Legea insolvabilității, Completul judiciar reține următoarele.

Conform art. 14 alin. (3) Legea insolvabilității, debitorul este obligat să depună cerere introductivă indiferent de valoarea creanţelor ajunse la scadenţă. Cererea introductivă se depune imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile de la data survenirii temeiurilor indicate la alin.(2) din prezentul articol şi la art.10 alin.(2).

Iar dispozițiile alin. (4) al aceluiași articol relevă că, dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorii debitorului răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin.(3). Aceste persoane sînt trase la răspundere contravenţională în conformitate cu legea.

Astfel, inacţiunea prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, are specificul său şi anume: inacţiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariţia stării de insolvabilitate, or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul societăţii comerciale să depună cerere introductivă; nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligaţiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, neavând relevanţă suma creanţelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, *obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen*.

Din sensul normelor de drept, citate mai sus, se atestă că, pentru identificarea neexecutării obligației administratorului unei societăţi comerciale de a depune cerere introductivă, urmează iniţial de a fi determinat concret momentul survenirii temeiurilor de insolvabilitate în raport cu activitatea debitorului.

Apelantul, Serviciul Fiscal de Stat, în cererea sa indică că administratorul întreprinderii SRL „Docorin”, Țipordei Olga urma să depună cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate în termen de 30 de zile din 27.04.2020, referindu-se în acest sens la neachitarea obligațiilor fiscale în sumă de 6.871,24 lei calculate în baza dării de seamă IPC18 prezentată la 25 februarie 2020, ceea ce în

opinia apelantului denotă incapacitatea de plată a acestuia.

La caz, se constată că, acest argument este neîntemeiat or, deși apelantul a indicat că, din 27.04.2020 administratorul SRL „Docorin” urma să depună cererea introductivă, acest fapt nu reprezintă şi faptul că întreprinderea SRL „Docorin”, în acea perioadă, a fost în incapacitate de plată, alte argumente pertinente în susținerea cererii de chemare în judecată în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) al Legii insolvabilității apelantul nu a indicat.

Completul specializat apreciază ca fiind întemeiate și concluziile primei instanțe că faptele constatate în Actul de control al Serviciului Fiscal de Stat nr. 5-731668 din 15 martie 2024, și Decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. nr. 773/1007 din 09 aprilie 2024 prin sine însăși nu sunt susceptibile să demonstreze incapacitatea de plată a societăţii comerciale prin raportare la o data calendaristică determinată sau cel puțin determinabilă. Survenirea temeiului general de intentarea a procesului de insolvabilitate poate fi determinat doar în coraport cu starea financiară generală a societăţii comerciale, existenţa sau lipsa bunurilor mobile şi imobile, a rulajelor financiare pe conturile bancare deţinute, precum şi alte date care descriu tabloul patrimonial al debitorului la o anumită dată.

Mai mult ca atât că, din conținutul Actului de control al Serviciului Fiscal de Stat nr. 5-731668 din 15 martie 2024, se atestă că SRL „Docorin” și-a desfășurat activitatea economică în continuare și a declarat venituri pentru anii 2020, 2021, 2022, 2023. Tot în această perioadă, societatea a calculat și transferat la buget impozit pe venit reținut din salariu, au fost achitate la buget contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, precum și au fost achitate la buget taxele pentru amenajarea teritoriului, pentru folosirea drumurilor de către autovehicule.

Cu toate acestea, apelantul la înaintarea acțiunii nu a prezentat probe pertinente şi admisibile, care să dovedească faptul că este cunoscut momentul survenirii incapacității de plată a debitorului şi că, ulterior expirării termenului de înaintare obligatorie a cererii introductive, creanțele față de reclamant s-au majorat.

Astfel, survenirea temeiului general de intentarea a procesului de insolvabilitate poate fi determinat doar în coraport cu starea financiară generală a societăţii comerciale, existenţa sau lipsa bunurilor mobile şi imobile, a rulajelor financiare pe conturile bancare deţinute, precum şi alte date care descriau tabloul patrimonial al debitorului la data indicată.

Prin urmare, instanța de insolvabilitate corect a stabilit că în speță, nu a fost dovedită existenţa legăturii cauzale directe între faptul nedepunerii cererii introductive şi insolvabilitatea SRL „Docorin” și solicitarea apelantului nu întrunește temeiurile de atragere la răspundere subsidiară a pârâtului prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Totodată, se reține că nu au fost prezentate probe precum că intimata ar fi fost atrasă la răspundere contravenţională în baza art. 288 Cod contravenţional pentru nedepunerea cererii introductive în termenul stabilit de lege.

Prin urmare, reieșind din faptul că nu a fost demonstrat când anume a început incapacitatea de plată a SRL „Docorin”, nu poate fi determinat nici momentul apariției obligaţiei debitorului de a înainta cerere introductivă.

În acest context, corect statuează prima instanță că, la materialele dosarului nu au fost anexate careva de probe, din care ar rezulta cert data la care a survenit starea de insolvabilitate a SRL „Docorin”, or, faptele invocate de apelantul-reclamant sunt neconfirmate prin careva mijloace de probă, întrucât doar faptele cert stabilite în procesul examinării cauzei, confirmate prin probe admisibile și pertinente justifică atragerea la răspunderea subsidiară al fostului administrator.

Mai mult ca atât, nu s-a probat sub nici o formă legătura cauzală dintre suma pretinsă de reclamant a fi încasată în mărime de 454.643,93 lei și inacțiunea administratorului SRL „Docorin” de nedepunere a cererii introductive în termenul prevăzut de art. 14 alin. (3) Legea insolvabilității, ținînd cont de specificul acestui temei de atragere la răspundere subsidiară la care s-a făcut referire supra.

Colegiul relevă că, deși formal ar exista un prejudiciu al creditorilor, fapta ilicită urmează a fi examinată sub prisma întrunirii tuturor elementelor sale, iar legea sancționează faptele ilicite concrete ale foștilor membri de conducere al debitorului insolvabil, care sunt prevăzute într-un mod restrictiv.

Colegiul reiterează că, pentru a fi angajată răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiţii, și anume: existenţa prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite dintre cele enumerate de lege, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se cere.

La caz, în viziunea Colegiului specializat, Serviciul Fiscal de Stat, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu a demonstrat circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Or, simpla existență a creanței nu impune instanța de judecată la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, în lipsa culpei acestora și a legăturii cauzale dintre acțiunile/inacțiunile acestora și survenirea stării de insolvabilitate.

Astfel, pentru a stabili vina şi a atrage la răspundere subsidiară organele de conducere şi/sau de supraveghere a debitorului, urmează să fie întrunite anumite condiţii şi anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu, precum şi fapta să fie săvârşită cu vinovăţie.

Corespunzător, răspunderea nu devine automat operantă în toate cazurile în care pasivul social nu poate fi acoperit, ci numai atunci când se demonstrează că prin acţiunea culpabilă şi intenţionată, subiecţii vizaţi au cauzat starea de insolvabilitate sau prin săvârşirea unei fapte expres şi limitativ enumerate la articolul 248 din Legea insolvabilităţii, iar consecinţele acestora s-au materializat prin crearea, menţinerea sau

aprofundarea stării de insolvabilitate, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condiţiilor de tragere la răspundere juridico-civilă.

Potrivit dispoziţiilor art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prin urmare, răspunderea patrimonială reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care se angajează faţă de delincvenţi, în rezultatul încălcării unei obligaţii legale cu caracter patrimonial. În sensul dispoziţiilor menţionate, se subînţelege că, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale, iar temeiul răspunderii delictuale îl constituie componenţa delictului civil, care la rândul său include: prejudiciu, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită şi un prejudiciu şi vinovăţia. Acestea reprezintă condiţiile generale de antrenare a răspunderii delictuale, iar lipsa uneia exclude atragerea la răspundere a persoanei. De notat că, în contextul condițiilor generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale, instanţa argumentează că nu poate exista răspunderea delictuală dacă nu există culpa şi legătura cauzală dintre acţiunile persoanei implicate şi survenirea unui prejudiciu.

În aceste condiții, instanța corect a statuat că, instituţia răspunderii subsidiare nu este aplicabilă prezenta cauză, deoarece careva culpă în acțiunile Țipordei Olgăi, pentru cauzarea stării de insolvabilitate a întreprinderii nu s-a depistat, nefiind administrate careva probe pertinente și concludente, ce ar dovedi că apariţia stării de insolvabilitate a debitorului este imputabilă anume pârâtei Țipordei Olga.

Respectiv, în speța dedusă judecății nu sunt întrunite condiţiile tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil în baza temeiurilor analizate. Prin urmare, instanţa de insolvabilitate just a conchis asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară şi a respins acțiunea.

Astfel, instanţa de fond a supus aprecierii toate argumentele invocate de către apelant în cererea de atragere la răspundere subsidiară, identificînd care sunt condiţiile atragerii la răspundere subsidiară, și stabilind că în speță, cererea de atragere la răspundere subsidiară nu reține circumstanțele și/sau împrejurări de facto cărora li s-a datorat survenirea stării de insolvabilitate a întreprinderii debitoare.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră că prima instanță justificat și argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la de respinge acțiunea depusă de Serviciul Fiscal de Stat, iar toate argumentele apelantului invocate în apelul declarat nu au relevanţă, deoarece nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea hotărârii contestate şi urmează a fi respinse.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalităţii hotărârii contestate şi care

ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 noiembrie 2024, ca întemeiată şi legală.

În conformitate cu art. 385 lit. a), 389-390 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 12 noiembrie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Cașcaval Andrei

Sîrbu Victoria